

SM Poliisiosasto

Lausuntopyyntö 23.11.2011

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Maahanmuutto-osasto esittää lausuntonaan seuraavaa.

Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 §:ssä säädetään poliisin oikeudesta saada tietoja eräistä rekistereistä. Ehdotetussa 1 momentin 9 kohdassa säädettäisiin tietojen saannista Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä.

”13 §. Poliisin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Poliisilla on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä maksutta tai tietojen irrottamiskustannuksiin perustuvaa vastiketta vastaan teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tarpeellisia tietoja rekistereistä siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, seuraavasti:

9) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa matkustusasiakirja-, viisumi-, oleskelulupa-, työlupa- ja kansalaisuushakemuksista, turvapaikkahakemuksista sekä niitä koskevista ratkaisuksista, käännästyttämisestä ja karkottamisesta koskevista ratkaisuksista sekä kansallisista maahantulokielloista esitutkintaa, muuta tutkintaa ja poliisille ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;”

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä luetellaan entistä tarkemmin eri asiaryhmiä. Ehdotettu sanamuoto on hyvin vaikeaselkoinen ja raskas. Onko kohdassa tarpeen säilyttää voimassa olevasta kohdasta otettu teksti ”*ulkomaalaislaissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa*”, kun kohdan loppuun on lisätty ”*esitutkintaa, muuta tutkintaa ja poliisille ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten*”. Ehdotetussa muodossa teksti ei ole ymmärrettävä.

Kohdassa ehdotetaan käytettäväksi käsitteitä työlupa ja turvapaikkahakemus, jotka sellaisenaan ovat vanhentuneita. Työluvista puhutaan myös momentin edellisessä 8 kohdassa. Vuonna 2004 voimaan tullut ulkomaalaislaki ei tunne käsitettä työlupa tai työlupapäätös. Työnteko tapahtuu joko työntekijän oleskeluluvalla tai muulla oleskeluluvalla. Turvapaikkahakemuksesta käytetään ulkomaalaislaissa laajempaa käsitettä kansainvälisen suojelun hakemus. Euroopan unionin vapaaseen liikkuvuuteen perustuva unionin

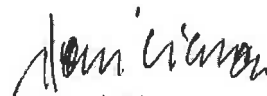
kansalaisen oleskeluoikeus rekisteröidään, eikä kyseessä ole oleskelulupa-asia. Jos tietojen saanti halutaan ulottaa myös unionin kansalaisiin, pitäisi pykälän sanamuotoa muuttaa. Säännöksessä voitaisiin puhua oleskelulupahakemuksen sijasta oleskeluasiasta, joka kattaisi myös unionin kansalaisen oleskeluoikeuteen liittyvät merkinnät. Tämä edellyttäisi kohdan muotoilua uudelleen muiltakin osin. Käännyttäminen ja karkottaminen voitaisiin lisäksi yhdistää ja puhua maasta poistamisesta. Karkottamisen sijasta tulisi käyttää käsitettä maasta karkottaminen.

Kohtaa voisi muotoilla esimerkiksi siten, että puhuttaisiin matkustusasiakirjaa, viisumia, oleskelua, kansainvälistä suojelua, maasta poistamista tai kansalaisuutta koskevasta asiasta. Ehdotetusta 8 kohdasta voisi poistaa maininnan työlupapäätöksestä.

Edellä olevat huomiot koskevat myös ehdotettua lakia henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa ja sen 22 §:n 1 momentin 17) kohtaa.

Maahanmuutto-osasto viittaa myös 14.11.2011 antamaansa lausuntoon OM:n lakiesityksestä henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa (SMDno/2011/1806). Kyseisessä lakiehdotuksessa on vastaavia tietojen luovuttamista ja saamista koskevia säännöksiä kuin nyt lausunnolla olevassa esityksessä.

Osastopäällikkö
Ylijohtaja

Pentti Visanen

Lainsäädäntöneuvos

Jorma Kantola

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI